

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/88/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6019200180
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:6019200180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobkyne: U. F., narodená XX. Q. XXXX, bytom v Z. A., Z. V. Č.. XX, právne zast.: JUDr. Jozefom Veselým, advokátom so sídlom vo Veľkom Krtíši, Mierová č. 1, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 24. januára 2019, Číslo: 28618-2/2019-BA, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. júna 2020, č.k. 26Sa/5/2019-86, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 15. júna 2020, č.k. 26Sa/5/2019-86, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 24. januára 2019, Číslo: 28618-2/2019-BA, ktorý žalovaná postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie z 15. novembra 2018, Číslo: 9156/2018-RS-DvN, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyňa podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Základné nariadenie“) nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 104 ods. 1,6, § 209 ods. 1 - 4, § 218 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z.z., článku 1 písm. j/, článku 1 písm. k/, článku 61 ods. 1,2, článku 65 ods. 2, ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, článku 11 ods. 1,2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 (ďalej len „Vykonávacie nariadenie“) a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd za kľúčové považoval posúdenie zachovania centra záujmov žalobkyne počas jej pobytu a vykonávania zamestnania vo Veľkej Británii a tiež posúdenie otázky, či dobu poistenia v

nezamestnanosti získanú na území Veľkej Británie bolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s článkom 61 Základného nariadenia.

4. V odôvodnení rozsudku uviedol, že podmienky na dávku v nezamestnanosti sú vymedzené v § 104 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z. a v prípade, že poistenec dosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti iba podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, sa uplatňujú bezvýhradne. Inak je tomu v prípade, že poistenec, ktorý si uplatnil nárok na dávku v nezamestnanosti podľa tohto zákonného ustanovenia, získal v posudzovanom období dobu poistenia v nezamestnanosti aj (alebo len) podľa právnych predpisov iných členských štátov Európskej únie, pretože bol na ich území zamestnaný, čím realizoval slobodu voľného pohybu osôb, ako tomu bolo aj v prípade žalobkyne. Za uvedenej skutkovej situácie bolo potrebné posudzovať splnenie podmienok na dávku v nezamestnanosti, ktorú si žalobkyňa uplatnila podľa slovenských právnych predpisov, v súlade s relevantnými ustanoveniami Základného a Vykonávacieho nariadenia, ktoré sú priamo aplikovateľné aj na území Slovenskej republiky. Uviedol, že prvostupňový orgán verejnej správy aj žalovaná postupovali v súlade s vyššie citovanými právnymi predpismi, keď na základe skutkového zistenia, že žalobkyňa v posudzovanom období získala dobu poistenia v nezamestnanosti len v Spojenom kráľovstve, posudzovali, či je možné túto dobu zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov Slovenskej republiky v zmysle článku 61 ods. 2 v spojení s článkom 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia. Z nich totiž vyplýva, že dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú žalobkyňa získala v Anglicku, možno podľa slovenských právnych predpisov zohľadniť pre nárok na dávku v nezamestnanosti len v prípade, že si žalobkyňa počas svojej poslednej činnosti zamestnanca v Anglicku zachovala pevné väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky. Posudzovanie otázky zachovania pevných väzieb a bydliska žalobkyne počas výkonu jej posledného zamestnania na území Spojeného kráľovstva, bolo teda v preskúmvanej veci rozhodujúce. „Bydliskom“ je podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia miesto, kde osoba zvyčajne býva. Jeho určenie súvisí v zmysle s článkom 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia s určením centra záujmov dotknutej osoby (žalobkyne), a to na základe posúdenia všetkých dostupných informácií, ktoré súvisia s kritériami uvedenými v článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia (písm. a). Hoci sa tieto kritériá majú v zásade uplatňovať na stav dosiahnutia vzájomnej dohody inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska dotknutej osoby (žalobkyne), je postup ich priamej aplikácie právne udržateľný aj v prípade neexistencie rozdielnych stanovísk inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska dotknutej osoby, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo svojom rozsudku z 30. januára 2018, sp. zn. 1Sžso/26/2016. Určenie bydliska žalobkyne v posudzovanom období (§ 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.) na území Spojeného kráľovstva na základe určenia centra jej záujmov zistením a vyhodnotením skutočností vymedzených v článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, ktoré bolo rozhodujúcim skutkovým zistením pre posúdenie nároku žalobkyne na dávku v nezamestnanosti, bolo preto správne. Z toho vyplýva, že žalovaná (aj prvostupňový orgán verejnej správy) žalobkyňu správne nepriznali nárok na dávku v nezamestnanosti, pretože pre jeho priznanie neboli splnené zákonné predpoklady. Žalobkyňa nezískala bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie dobu poistenia v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, čo v konaní nebolo sporné. V takom prípade správne konštatovali, že žalobkyňu mohol vzniknúť nárok na uplatnenú dávku len v prípade, že si v posudzovanom období počas jej posledného zamestnania pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie zachovala bydlisko na Slovensku, čo preukázané nebolo.

5. Mal preukázané, že žalobkyňa dobu poistenia v nezamestnanosti získala podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva, kde pracovala v období od 16. februára 2013 do 01. januára 2015, od 15. februára 2015 do 01. júna 2016 a od 01. augusta 2016 do 01. augusta 2017. Preto sa orgány verejnej správy správne zamerali na zisťovanie, či doby poistenia, získané podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva možno zohľadniť ako dobu poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, a teda, či si žalobkyňa počas jej poslednej činnosti zamestnanca na území Spojeného kráľovstva zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky. Argumentáciu žalobkyne, že článok 61 ods. 2 Základného nariadenia neobsahuje skutočnosť, na ktorých žalovaná založila svoje rozhodnutie vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože nezodpovedala obsahu preskúmvaného rozhodnutia. Rozhodnutie žalovanej nebolo založené len na článku 61 ods. 2 Základného nariadenia, ale aj na jeho článku 61 ods. 1, článku 65 ods. 5 písm. a/, článku 1 písm. j/ a tiež na článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. Uvedené právne normy boli na relevantné skutkové zistenia správne aplikované. Krajský súd sa stotožnil so záverom žalovanej, ktorá na základe dostatočných skutkových zistení správne určila, že bydlisko žalobkyne v posudzovanom období bolo na území Spojeného kráľovstva, a to s poukazom na stabilnú pracovnú

situáciu žalobkyne v Anglicku, kam vycestovala na základe existujúcej pracovnej ponuky, platenia zákonných odvodov v Anglicku, zabezpečenie bývania v Anglicku formou podnájmu, bez hľadania pracovného uplatnenia na Slovensku, bez tvrdených partnerských a vlastných rodičovských väzieb na Slovensku, bez samostatného vyriešenia bytovej situácie na Slovensku. Nesúhlas žalobkyne s týmto, pre rozhodnutie podstatným skutkovým záverom, bol nedôvodný. Trávenie dovolenky na Slovensku, existencia životného poistenia (bol predložený len návrh zmluvy o životnom poistení, nie samotná zmluva o životnom poistení), bývanie rodičov a ostatnej rodiny na Slovensku, t.j. žalobkyňou tvrdené skutočnosti na preukázanie zachovania bydliska na Slovensku, nepredstavovali také individuálne väzby žalobkyne k Slovenskej republike, ktoré by boli silnejšie, než jej dlhodobý a stabilný pracovný pomer v Anglicku so zabezpečením bývania, plnením finančných povinností voči Spojenému kráľovstvu, či mimopracovnými aktivitami realizovanými na jeho území. Na uvedenom nič nemenilo ani tvrdenie žalobkyne, že sa neplánovala usadiť v Anglicku, ani si tam založiť rodinu, či kúpiť nehnuteľnosť, pretože jej úmysel nebol v zmysle kritérií uvedených v článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia pre určenie centra jej záujmov na území Spojeného kráľovstva právne významný.

6. Rovnako krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobkyne, podľa ktorej sa žalovaná mala v súvislosti s určením bydliska žalobkyne v posudzovanom období zaoberať jej úmyslom a dôvodmi vycestovania za prácou do Veľkej Británie. V tomto smere súd uvádzal, že z článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia vyplýva, že pre určenie bydliska žalobkyne by bol jej úmysel a dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu, právne významný len v prípade, ak by boli stanoviská príslušnej anglickej inštitúcie a Sociálnej poisťovne k určeniu bydliska žalobkyne rozdielne. Takáto skutková situácia však v preskúmvanej veci nebola daná. Príslušná inštitúcia vo Veľkej Británii prostredníctvom formuláru U1 naznačila, že žalobkyňi nárok na dávku v nezamestnanosti podľa britských zákonov nevznikol, pričom žalobkyňa v administratívnom konaní nepreukázala a ani netvrdila, že by tento postoj britskej inštitúcie spochybňovala pred príslušnými orgánmi Veľkej Británie právnou cestou, a ani žalovaná tento postoj britskej inštitúcie nerozporovala. To znamená, že medzi inštitúciami dvoch členských štátov nebol rozpor v určení bydliska žalobkyne, pretože podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva sa o nároku žalobkyne na dávku v nezamestnanosti nekonalo, a preto nebol jej úmysel a ani dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu, právne významný. Žalobkyňou namietaný záver žalovanej, podľa ktorého žalobkyňa neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorá by potvrdzovala jej tvrdenie o zachovaní bydliska na Slovensku, neodôvodňovalo prijatie záveru o nezákonnosti rozhodnutia žalovanej, pretože tento skutkový záver bol výsledkom vyhodnotenia skutočností, zistených v priebehu administratívneho konania. Žalovaná neuviedla, že by žalobkyňa nepredniesla žiadne tvrdenia na preukázanie oprávnenosti jej nároku na dávku v nezamestnanosti, ako sa žalobkyňa mylne domnievala, ale uviedla, že jej tvrdenia neboli spôsobilé preukázať zachovanie jej bydliska na Slovensku počas výkonu jej posledného zamestnania pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Slovensku. Žalovaná pritom zobrala do úvahy tvrdenia žalobkyne ohľadom jej zamestnávateľa, miesta výkonu práce, vyriešenia otázky bývania v Anglicku i jej väzby so Slovenskom a vyhodnotila ich spôsobom, ktorý z jej rozhodnutia vyplýva. Zopakoval, že žalobkyňa mala v Anglicku len dvoch zamestnávateľov, u jedného z nich zmenila miesto výkonu práce bez toho, aby to malo vplyv na trvalosť jej pracovného pomeru, počas pracovného uplatnenia v Anglicku na území tohto štátu aj dlhodobo bývala (nedochádzala za prácou v určitých časových intervaloch), trávila na jeho území svoj mimopracovný čas a plnila voči nemu odvodové (finančné) povinnosti. Skutočnosť, že v Anglicku nenadobudla vlastnú nehnuteľnosť, nemalo relevantnú hodnotu pre spochybnenie určenia jej bydliska, pretože uvedené jednak nie je podľa aplikovaných právnych noriem podmienkou pre určenie bydliska dotknutej osoby a bývanie vo vlastnej nehnuteľnosti nie je prevažujúcim, ani jediným možným spôsobom zabezpečenia bývania. Ani návštevy rodičov na Slovensku, či nezaloženie rodiny v Anglicku, neboli takými skutočnosťami, ktoré by boli spôsobilé preukázať zachovanie bydliska na Slovensku, pretože samostatne a ani v porovnaní s ostatnými skutočnosťami, na ktoré orgány verejnej správy poukázali, nesvedčali o vytvorení/zachovaní centra záujmov žalobkyne v posudzovanom období na Slovensku. V tejto súvislosti preto uzavrel, že orgány verejnej správy zobrali pre účely rozhodnutia o žalobkyňou uplatnenej dávke v nezamestnanosti do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti pre určenie jej bydliska v posudzovanom období, ktorých zohľadnenie platná právna úprava predpokladá a tieto správne právne vyhodnotili.

7. V závere krajský súd ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobkyne o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovanej pre nedostatok dôvodov, nakoľko po jeho preskúmaní mal preukázané, že obsahuje skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie, obsahuje všetky skutkové zistenia, ku ktorým žalovaná (respektíve prvostupňový orgán verejnej správy) v priebehu administratívneho konania

dospela a ktoré vlastnou úvahou logicky a v súlade s ich obsahom vyhodnotila pre prijaté skutkové závery; uviedla tiež úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala. Dodal, že na žalobkyňou dodatočne, (t. j. po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia) doložené dôkazy, respektíve uplatnené návrhy na vykonanie dokazovania s poukazom na § 135 ods. 1 SSP neprihliadal.

8. Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd správnu žalobu žalobkyne ako nedôvodnú postupom podľa § 190 SSP zamietol.

9. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalobkyni, ktorá v konaní nebola úspešná, nepriznal náhradu trov konania (§ 167 ods. 1 SSP).

II.

10. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietala, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

12. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces namietala, že krajský súd v konaní, a to v rámci nariadeného pojednávania, ako aj v odôvodnení rozsudku nevykonal žalobkyňou navrhnuté dôkazy a ani neodôvodnil, prečo navrhnuté dôkazy nevykonal. Tieto dôkazy tvorili podklad pre spravodlivé rozhodnutie vo veci samej, pretože žalobkyňa potvrdzovala skutočnosti tvrdené v konaní, ktoré správny orgán vyhodnotil tak ako ich vyhodnotil, aj keď svoje právo dostatočne preukázala.

13. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalobkyňa uviedla, že z článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia vyplývajú dve kritéria na určenie bydliska, a to stanovisko inštitúcie členského štátu, ktorá sa má vyjadriť, či žiadateľ má v tom konkrétnom štáte bydlisko a posúdiť všetky dostupné informácie súvisiace s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať dôvody uvedené v článku 11 ods. 1 písm. a/ a b/ Vykonávacieho nariadenia. Takéto stanovisko v prípade žalobkyne nebolo buď vyžiadané, alebo zohľadnené pri rozhodovaní. Z uvedeného článku vyplýva, že sa posudzujú jednotlivé skutočnosti v ňom uvedené, a to napríklad celková dĺžka pobytu, vykonávaná činnosť a jej trvanie, rodinný stav, stabilita bytovej situácie a iné. Avšak z článku 11 nevyplýva, že príslušná inštitúcia nemôže pre objektívne a správne posúdenie vziať do úvahy aj iné kritériá, na základe ktorých by bolo spoľahlivo a spravodlivo zistené bydlisko žiadateľa. Po zhodnotení skutočností, ktoré priradila žalovaná k informáciám v zmysle článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, žalobkyňa dospela k záveru, že centrum záujmov vo Veľkej Británii preukazuje to, že tam žalobkyňa strávila dlhšiu dobu a odvádzala odvody podľa platných právnych predpisov Veľkej Británie, avšak to, že žalobkyňa nemala stabilnú bytovú situáciu, nezaložila si rodinu a zamestnanie menila 3x, nebrala žalovaná do úvahy. Preto určenie centra záujmov nekorešponduje so zisteným skutkovým stavom. Ďalej uvádzala, že žila na území Veľkej Británie celý čas sama, delila sa o podnájom s cudzími ľuďmi, zárobkovú činnosť vykonávala výslovne z finančných cieľov, Slovenskú republiku považuje za svoj domov, trávila tu každý voľný čas, neplánovala sa tam usadiť, založiť si rodinu, či kúpiť nehnuteľnosť, o čom svedčia aj žalovanou uvedené informácie v jej rozhodnutí. Zoznam skutočností, ktoré treba zohľadniť pri určení miesta bydliska osoby, nie je taxatívny a nestanovuje žiadne preferenčné poradie rôznych kritérií vymedzených v odseku 1 článku 11 Vykonávacieho nariadenia. Pri komplexnom hodnotení bydliska žalobkyne, či stability jej zázemia na území Veľkej Británie možno bydlisko hodnotiť z rôznych hľadísk, a to z toho dôvodu, aby bol vytvorený čo najobjektívnejší obraz jej bydliska a centra záujmov. Poukázala tiež na rozsudok Súdného dvora Európskej únie C-76/76 Silvana di Paolo, podľa ktorého bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte s tým, že pri posúdení bydliska je vhodné vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností.

14. Vo vzťahu k namietanému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn.

9Sžso/11/2015, ďalej na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2018, sp. zn. 1Sa/26/2017 a rozsudok Krajského súdu v Žiline z 27. júna 2017, sp. zn. 24Sa/16/2017.

15. Uzavrela, že splnila všetky podmienky pre dávku v nezamestnanosti, na území Veľkej Británie len realizovala slobodu pohybu a pobytu garantovanú občanovi členského štátu Európskej únie a v inom členskom štáte mala vždy len prechodný pobyt. Legálne pracovala v členskom štáte v stabilnom pracovnom pomere a jej väzby a centrum záujmov v Slovenskej republike zostali zachované. Počas svojich dovolení sa vždy zdržiavala na území Slovenskej republiky a počas výkonu práce v zahraničí si zachovala úzky vzťah k Slovenskej republike, kde mala zachované trvalé bydlisko aj centrum záujmov (rodinu, priateľov a záujmy súvisiace s budúcnosťou), o čom svedčí aj prihláška na vysokoškolské štúdium.

16. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím zruší a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie.

III.

17. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním zo 07. septembra 2020.

18. Uviedla, že žalobkyňa v žalobe nenavrholo vykonanie žiadnych dôkazov a v kasačnej sťažnosti ani bližšie neuviedla, ktoré dôkazy podľa jej názoru mali byť v konaní vykonané. Krajský súd prihládol na všetky predložené dokumenty, a to na základe podrobne zisteného skutkového stavu sa stotožnil s postojom žalovanej, v zmysle ktorého žalobkyňa nemala zachované bydlisko na Slovensku počas výkonu zárobkovej činnosti v Spojenom kráľovstve. Žalobkyňa v odvolaní a ani v žalobe nenamietala, že v konaní o jej nároku na dávku v nezamestnanosti nebola oslovená príslušná zahraničná inštitúcia, ktorá by vyjadrila jej názor na bydlisko žalobkyne počas výkonu zárobkových činností v Spojenom kráľovstve. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že v zmysle článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe kritérií stanovených v tomto článku. Podľa názoru žalovanej nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobkyne medzi príslušnou britskou inštitúciou a žalovanou. Príslušná britská inštitúcia bydlisko žalobkyne neposudzovala, pretože na to nemala žiaden právny dôvod. Podľa článku 11 ods. 1 by bolo potrebné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná britská inštitúcia usúdila, že bydlisko žalobkyne bolo na Slovensku a podľa názoru žalovanej by bolo v Spojenom kráľovstve. Nakoľko k takému rozporu nedošlo, zvolila žalovaná priamu aplikáciu kritérií stanovených v článku 11 ods. 1 písm. a/ a b/ Vykonávacieho nariadenia. O nezachovaní bydliska žalobkyne na Slovensku svedčí najmä dĺžka pobytu v Spojenom kráľovstve (viac ako 10 rokov), jednoznačne stabilná pracovná situácia v Spojenom kráľovstve - pracovné pomery uzavreté na neurčitý čas, posledný ukončený z podnetu žalobkyne. Väzby žalobkyne na Slovensku predstavujú rodičia, ktorých žalobkyňa pravidelne navštevovala 3,4 krát ročne. Pre zdôraznenie správnosti svojich záverov žalovaná poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 10Sžsk/5/2016, z 30. januára 2018, sp. zn. 1Sžso/26/2016 a z 27. novembra 2018, sp. zn. 1Sžsk/38/2017. Dodala, že žalobkyňa pracovala 10 rokov na území Spojeného kráľovstva a na tomto území bola poistená pre prípad nezamestnanosti, t.j. platila poisťné na poistenie v nezamestnanosti. Na základe uvedeného si mala žalobkyňa požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Spojeného kráľovstva (a v prípade jej odchodu na Slovensko mala možnosť požiadať o exportovanie priznanej dávky na Slovensko podľa článku 64 Základného nariadenia). Súčasne je dôvodné predpokladať, že žalobkyňa, z dôvodu ukončenia pracovného pomeru z vlastného podnetu, by nárok na dávku nevznikol, pričom uvedené však neopravňuje žalobkyňu, aby si vybrala iný členský štát Európskej únie, kde požiada o dávku v nezamestnanosti a bude požadovať bezpodmienečné zohľadnenie doby poistenia v nezamestnanosti, ktorú dosiahla na území Spojeného kráľovstva, ako keby bola dosiahnutá na území štátu, kde o uvedenú dávku žiada. V zmysle článku 61 ods. 2 Základného nariadenia je možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú podľa právnych predpisov členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dobu poistenia dosiahnutú v súlade so slovenskými právnymi predpismi. Výnimku z tohto pravidla predstavujú prípady uvedené v článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, t.j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec na území členského štátu

zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky. V predmetnej veci bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa počas výkonu zárobkovej činnosti na území Spojeného kráľovstva nemala bydlisko na Slovensku, z ktorého dôvodu dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v Spojenom kráľovstve nebolo možné zohľadniť, ako keby bola dosiahnutá na Slovensku.

19. Navrhla, aby Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

IV.

20. Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalobkyni na vedomie dňa 09. septembra 2020.

V.

21. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

22. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

23. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

24. Z vyššie citovaného odseku 2 vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré následne aj dokončí.

25. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

27. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

29. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

30. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 24. januára 2019, Číslo: 28618-2/2019-BA, ktorý žalovaná postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie z 15. novembra 2018, Číslo: 9156/2018-RS-DvN, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyňa podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 61 Základného nariadenia nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

31. Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2

32. Podľa článku 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie), Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia:

a/ započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;

b/ vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

33. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia, "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

34. Podľa článku 1 písm. k/ Základného nariadenia, "pobyt" znamená prechodné bydlisko.

35. Podľa článku 3 ods. 1 písm. h/ Základného nariadenia, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia: dávky v nezamestnanosti.

36. Podľa článku 61 ods. 1 Základného nariadenia, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

37. Podľa článku 61 ods. 2 Základného nariadenia, s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a/ sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

38. Podľa článku 65 ods. 2 Základného nariadenia, úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

39. Podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

40. Podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto

inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a/ dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b/ situáciu dotknutej osoby vrátane:

i/ povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii/ jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii/ vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv/ v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v/ jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi/ členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

41. Podľa článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

42. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

43. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu, ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovanej mal preukázané, že

- žalobkyňa na predpísanom tlačive dňa 27. júla 2018 požiadala o dávku v nezamestnanosti

[z predmetného tlačiva vyplýva, že žalobkyňa bola od 23. júla 2018 zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie; od 16. februára 2013 do 01. augusta 2017 v Spojenom kráľovstve; denne alebo aspoň raz za týždeň sa nevracala do miesta bydliska; nárok na dávku v nezamestnanosti v členskom štáte si neuplatnila],

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím vydaným dňa 15. novembra 2018, pod číslom 9156/2018-RS-DvN žiadosti žalobkyne o príslušnú dávku nevyhovel

[dôvod, pre ktorý prvostupňový správny orgán predmetnej žiadosti nevyhovel spočíval v tom, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že sa žalobkyňa zdržiavala v meste Londýn, v období od 16. februára 2013 do 01. februára 2015 pracovala u zamestnávateľa WAGAMAMA, v období od 15. februára 2015 do 01. júna 2016 a od 01. augusta 2016 do 01. augusta 2017 u zamestnávateľa JAMIES ITALIAN na neurčitú dobu ako čašníčka na plný úväzok, pričom nešlo o sezónnu prácu, prácu v Slovenskej republike si nehľadala, v Anglicku žila v podnájme bez vykonávania inej nezárobkovej činnosti, neuplatnila si dávku v nezamestnanosti v Spojenom kráľovstve z dôvodu odchodu na Slovensko i z dôvodu jej nevedomosti o takejto možnosti, v Anglicku platila dane a zákonné odvody, na Slovensko dochádzala 3 až 4x ročne, pričom cestovné lístky ako dôkaz o uvedenom tvrdení nepredložila, na Slovensku pracovala len jeden deň 10. decembra 2005, je slobodná, bezdetná, býva s rodičmi, pričom celá jej rodina žije na Slovensku, na Slovensku si platí aj životné poistenie a z Anglicka sa vrátila kvôli rodičom, a preto, aby sa tu zamestnala s tým, že po návrate z Anglicka ešte vycestovala do Austrálie a do evidencie uchádzačov o zamestnanie sa prihlásila až 23. júla 2018; vzhľadom na takto zistené skutočnosti prvostupňový správny orgán dospel k záveru, že žalobkyňa vo vzťahu k zamestnaniu vo Veľkej Británii a počas tam vykonávaných dôb zamestnania si nezachovala pevné väzby a centrum záujmov na území Slovenskej republiky],

- na odvolanie žalobkyne žalovaná ako druhostupňový (odvolací) správny orgán tu preskúmaným rozhodnutím odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie z 15. novembra 2018

[žalovaná sa plne stotožnila so závermi, ku ktorým dospel prvostupňový správny orgán a so zreteľom na všetky dostupné informácie nepovažovala bydlisko žalobkyne počas jej posledného zamestnania v členskom štáte Európskej únie za zachované na území Slovenskej republiky].

44. Najvyšší správny súd po vyhodnotení žalobkyňou v kasačnej sťažnosti uplatnených dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od zásadných záverov prijatých krajským súdom vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné

právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát najvyššieho správneho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

45. Na úvod, najvyšší správny súd poukazuje na to, že podľa základného pravidla obsiahnutého v článku 61 ods. 1 a 2 Základného nariadenia sa doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu zohľadnia, ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov. Z dôvodu, že žalobkyňa takto doby poistenia podľa slovenských právnych predpisov bezprostredne pred jej zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahla, bolo potrebné posúdiť, či sa doby poistenia získané vo Veľkej Británii môžu zohľadniť podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, ktorý predstavuje výnimku z uvedeného základného pravidla, a podľa ktorého by žalobkyňa poberala dávky v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky, ako keby sa na ňu tieto predpisy vzťahovali počas jej poslednej činnosti zamestnanca, a to v prípade, ak si na území Slovenskej republiky zachovala bydlisko. Pod pojmom „bydlisko“ v zmysle únievom sa nechápe trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia pojem „bydlisko“ znamená zvyčajné bydlisko, t.j. miesto, kde majú dotknuté osoby zvyčajné bydlisko a na účely Vykonávacieho nariadenia chápané ako „centrum záujmov“ v spojení s článkom 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. „Bydlisko“ predstavuje v tomto zmysle autonómny pojem vlastný právu Únie (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-90/97 Swaddling, bod 28). Kritériami na určenie centra záujmov sú najmä: dĺžka obdobia zdržiavania sa na území daného štátu, dĺžka a stabilita výkonu zárobkovej činnosti, dĺžka trvania pracovnej zmluvy, rodinný stav a rodinné väzby, bytová situácia a stabilita tejto situácie a miesto, kde dochádza k zdaňovaniu príjmov. Zároveň platí, že tento zoznam, ktorý nie je taxatívny, nestanovuje žiadne preferenčné poradie rôznych kritérií vymedzených v odseku 1 tohto článku.

46. V predmetnej veci mala žalovaná na základe informácií zistených jednak z príslušnej žiadosti o dávku v nezamestnanosti, z vyhlásenia z 09. novembra 2018, zo zápisnice o vypočutí žalobkyne z 15. novembra 2018 a tiež z formulára U1 slúžiaceho na potvrdenie období, počas ktorých bola žalobkyňa poistená v inej krajine Európskej únie - tu v Anglicku, preukázané, že žalobkyňa ako osoba vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie si uplatnila nárok na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z., t.j. podľa právneho predpisu Slovenskej republiky. Od 16. februára 2013 do 01. februára 2015 pracovala u zamestnávateľa WAGAMAMA, Guildford, v období od 15. februára 2015 do 01. júna 2016 u zamestnávateľa JAMIES ITALIAN, Guildford a od 01. augusta 2016 do 01. augusta 2017 u zamestnávateľa JAMIES ITALIAN, Londýn. Z príslušnej zápisnice spísanej dňa 15. novembra 2018 vyplývali ďalšie skutočnosti - pracovné pomery mala žalobkyňa dohodnuté na dobu neurčitú, pričom nešlo o sezónnu prácu, počas pracovného pomeru v Anglicku si prácu v Slovenskej republike nepokúšala nájsť, v Anglicku žila v podnájme bez vykonávania inej nezárobkovej činnosti, neuplatnila si dávku v nezamestnanosti v Anglicku z dôvodu odchodu na Slovensko i z dôvodu jej nevedomosti o takejto možnosti, v Anglicku platila dane a zákonné odvody, na Slovensko sa vracala 3 až 4x ročne, na Slovensku pracovala len jeden deň 10. decembra 2005 v Obci Valice, je slobodná, bezdetná, býva s rodičmi, pričom celá jej rodina žije na Slovensku, na Slovensku si platí aj životné poistenie a z Anglicka sa vrátila kvôli rodičom, a preto, aby sa tu zamestnala s tým, že po návrate z Anglicka ešte vycestovala do Austrálie a do evidencie uchádzačov o zamestnanie sa prihlásila až 23. júla 2018. Z tlačiva „Vyhlásenie žiadateľa na účely posúdenia bydliska“ predloženej žalobkyňou dňa 09. novembra 2018 vyplývala ďalšia skutočnosť, a to, že žalobkyňa v Anglicku pracovala od 13. augusta 2007, pričom v zmysle formulára U1 bola žalobkyňa poistená až od 14. septembra 2013 do 13. septembra 2017.

47. Vzhľadom na tieto v správnom konaní preukázané skutočnosti, najvyšší správny súd podporuje záver správnych orgánov, ako aj krajského súdu, že centrum záujmov žalobkyne sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti nachádzalo práve v Anglicku. Pokiaľ žalobkyňa od roku 2007 pracovala v Anglicku s tým, že od roku 2013 bola v zmysle formulára U1 nepretržite poistená, možno potvrdiť, že zamestnanie mala stabilné s tým, že všetky tri pracovné pomery žalobkyne boli dohodnuté na plný úväzok a na dobu neurčitú a plynule (vzhľadom na neprerušenú dobu poistenia podľa bodu 2.1.1 formulára U1) nadväzovali na seba. V súvislosti s posudzovaním bytovej situácie najmä čo do ustálenia jej stability najvyšší správny súd uvádza, že je potrebné prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, pričom to, čo v jednom prípade môže byť považované za stabilnú bytovú situáciu, v inom prípade už nemusí. Pokiaľ žalobkyňa, ako to vyplývalo zo zápisnice z 15. novembra 2018 vycestovala

do Anglicka sama, bývala v podnájme spolu s inými podnájomníkmi ešte automaticky nezakladá záver o tom, že centrum záujmov je i naďalej v Slovenskej republike. Iná situácia by však podľa názoru súdu nastala, respektíve by bola spôsobilá relativizovať v predchádzajúcej vete vyslovený záver, pokiaľ by žalobkyňa žila s partnerom / manželom v podnájme s inými podnájomníkmi. V tomto smere sa potom aj otázka súkromia z pochopiteľných dôvodov dostáva do celkom inej roviny. Čo sa týka návštev svojich rodičov, ktoré žalobkyňa realizovala podľa jej vyjadrení 3-4, respektíve 5 krát ročne (čo je aj vzhľadom na vzdialenosť a ekonomické aspekty plne opodstatnené), najvyšší správny súd uvádza, že rodičia sú síce blízkymi osobami a deti majú voči nim nepopierateľné tak právne, ako aj morálne záväzky, avšak v prípade žalobkyne nič nenaznačovalo, že by jej vzťah k rodičom bol na úrovni zásadnej odkázanosti, ktorá by bola nezlučiteľná s čo i len dočasným faktickým prenesením jej bydliska do Anglicka.

48. Rovnako sa najvyšší správny súd stotožňuje s názorom žalovanej, že v predmetnej veci nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobkyne príslušnou britskou inštitúciou a žalovanou. Britská inštitúcia bydlisko žalobkyne neposudzovala, pretože na to nemala žiaden právny dôvod. Podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia by bolo nutné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná britská inštitúcia usúdila, že bydlisko žalobkyne bolo na Slovensku a podľa názoru žalovanej by bolo v Anglicku. Nakoľko však k takému rozporu nedošlo, zvolila žalovaná priamu aplikáciu kritérií stanovených v článku 11 ods. 1. V tomto smere najvyšší správny súd bez ďalšieho odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2018, sp. zn. 1Sžso/26/2016, bod 30 a 31. V súvislosti s posudzovaním úmyslu najvyšší správny súd uvádza, že čo do posudzovania centra záujmov sa majú do úvahy zobrať najmä rodinné pomery dotknutej osoby, dôvody, ktoré ju viedli k pohybu, dĺžku a nepretržitosť jej bydliska, skutočnosť, ak je to tak, že je v stabilnom zamestnaní, a jej úmysel, ktorý vyplýva zo všetkých okolností (pozri v tomto zmysle rozsudky Knoch, C-102/91, bod 23 a Swaddling, bod 29, na aplikáciu ktorých odkázal Súdny dvor Európskej únie vo veci C-255/13). Nad rámec najvyšší správny súd uvádza, že aj úmysel dotknutej osoby nie je možné chápať iba v rovine hypotetickej, ale samotný prejav dotknutej osoby musí vychádzať aspoň čiastočne z reálneho základu; inak povedané aj slovami Súdneho dvora Európskej únie sa musí úmysel posúdiť vzhľadom na objektívne skutočnosti a okolnosti veci samej, keďže samotné vyjadrenie úmyslu mať bydlisko v určitom mieste samo osebe nestačí na účely uplatnenia uvedeného odseku 2 článku 11 Vykonávacieho nariadenia (C-255/13 I proti Health Service Executive). V predmetnej veci žalobkyňa ako dôvod návratu na Slovensko uviedla, že na Slovensko sa vrátila kvôli rodičom a z dôvodu zamestnať sa na Slovensku. Zo zápisnice z 15. novembra 2018 však vyplýva, že žalobkyňa po skončení pracovného pomeru v Anglicku vycestovala ešte do Austrálie a na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny sa zaevidovala až 23. júla 2018. V tomto smere stojí za zmienku aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2018, sp. zn. 1Sžsk/38/2017, v zmysle ktorého, otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Na tieto účely nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku či rodičom, ani viac či menej určitý plán raz v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva (článok 1 písm. j/ Základného nariadenia). V opačnom prípade by sa pre nezachovanie bydliska na Slovensku vyžadovalo výlučne to, že sa dotknutá osoba rozhodne odsťahovať zo Slovenska navždy, odhlási sa z miesta trvalého pobytu a prípadne aj pretrhne kontakty s rodinou. Takýto výklad by však nezodpovedal ani účelu Základného nariadenia a ani bežnej realite života.

49. K poukazu žalobkyne na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Silvana Di Paolo, C-76/76, podľa ktorého bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte s tým, že pri posúdení bydliska je vhodné vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností, najvyšší správny súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry nariadenie č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie č. 1408/71“) vytvorilo systém koordinácie vnútroštátnych režimov sociálneho zabezpečenia a v hlave II zaviedlo pravidlá, ktoré určujú uplatniteľnú právnu úpravu. Tieto ustanovenia mali za cieľ nielen zabrániť tomu, aby dotknuté osoby zostali bez ochrany v oblasti sociálneho zabezpečenia v dôsledku chýbajúcej právnej úpravy, ktorá by sa na nich uplatnila, ale ich cieľom zároveň bolo zabezpečiť, aby sa na dotknuté osoby vzťahoval systém sociálneho zabezpečenia iba jedného členského štátu, aby sa tak zabránilo súbehu uplatniteľných vnútroštátnych právnych úprav a komplikáciám, ktoré z neho mohli vyplývať (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora

Európskej únie vo veci Wencel, C-589/10, prípadne Luitjen, C-60/85). Aj keď Základné nariadenie má za cieľ modernizovať a zjednodušiť koordinačné pravidlá pre vnútroštátne právne úpravy sociálneho zabezpečenia, zachovalo si rovnaké ciele, ako sú ciele Nariadenia č. 1408/71. V tejto súvislosti systém zavedený Nariadením č. 1408/71 používal bydlisko ako jedno z kolíznych kritérií uplatniteľnej právnej úpravy (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Wencel, C-589/10, bod 48). Rovnako to platí pri Základnom nariadení. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia pojem „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva. Tento pojem má v práve Únie autonómny a vlastný význam (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Swaddling, C-90/97, bod 28). Ako Súdny dvor Európskej únie rozhodol vo veci Nariadenia č. 1408/71, ak právna situácia osoby môže spadať pod právnu úpravu viacerých členských štátov, pojem členský štát, v ktorom má osoba bydlisko, sa vzťahuje na štát, v ktorom má osoba zvyčajné bydlisko a v ktorom sa zároveň nachádza obvyklé centrum jeho záujmov (pozri rozsudky Hakenberg, C-13/73, bod 32, alebo už zmieňovaný Swaddling, bod 29 a Wencel, bod 49). Pre potreby uplatnenia Základného nariadenia osoba nemôže mať súčasne dve miesta zvyčajného bydliska na území dvoch rôznych členských štátov (rozsudok Wencel, bod 51), pričom sa predpokladá, že sa v rámci tohto nariadenia miesto bydliska poistenej osoby nutne odlišuje od miesta jej pobytu. Zároveň súd dodáva, že zoznam skutočností, ktoré treba zohľadniť pri určení miesta bydliska osoby, ako bol vypracovaný judikatúrou, je v súčasnosti upravený v článku 11 Vykonávacieho nariadenia s tým, že tento zoznam, ktorý nie je taxatívny, nestanovuje žiadne preferenčné poradie rôznych kritérií vymedzených v odseku 1 tohto článku. Je preto potrebné prihliadať na konkrétne okolnosti toho-ktorého prípadu.

50. K poukazu žalobkyne na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn. 9Sžso/11/2015, ktorý v danej veci dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, keď v administratívnom konaní správne orgány nesplnili riadne povinnosť zistiť skutočný stav veci tak, aby neboli žiadne pochybnosti o tom, či žalobca mal zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a pevné väzby (v zmysle článku 1 písm. j/ Základného nariadenia v spojení s článkom 11 Vykonávacieho nariadenia) a v tomto smere mali vykonať potrebné dokazovanie, najvyšší správny súd uvádza, že v tu prejednávanvej veci správne orgány riadne a dostatočne zistili skutočný stav veci vychádzajúc primárne zo skutočností, uvádzaných samotnou žalobkyňou. Napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia požadované v zmysle § 209 zákona č. 461/2003 Z.z. Rozhodnutie žalovanej vychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu, je z neho zrejmé, ktoré skutočnosti (oslabujúce väzby žalobkyne vo vzťahu k Slovenskej republike) boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená žalovaná pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala. K rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2018, sp. zn. 1Sa/26/2017 a k rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. júna 2017, sp. zn. 24Sa/16/2017 sa najvyšší správny súd nemá dôvod vyjadrovať, nakoľko sa jednalo o rozhodnutia vydané prvou inštanciou.

51. Rovnako sa najvyšší správny súd plne stotožňuje s krajským súdom v časti, v ktorej aj s odkazom na § 135 ods. 1 SSP uvádzal, že pre rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci skutkový stav veci, ktorý bol daný v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej. Správny súd nie je súdom skutkovým a jeho úlohou nie je zisťovanie skutkového stavu veci. Predmetom jeho konania je preskúmanie zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy, a teda, či si orgány verejnej správy pre svoje rozhodnutie zadovážili dostatok skutkových podkladov, či ich správne skutkovo vyhodnotili a či z nich vyvodili správny právny záver. Zákonnosť rozhodnutia žalovanej musel posudzovať ku dňu jeho vydania na základe tých dôkazov, ktoré mala žalovaná pre zistenie a ustálenie skutkového stavu veci k dispozícii ku dňu svojho rozhodovania. Žiadne dôkazy, ktoré by mali preukázať skutočnosti existujúce až po vydaní preskúmaného rozhodnutia (napríklad prihláška na vysokoškolské štúdium, či aktuálne zamestnanie na Slovensku), nemali pre posúdenie jeho zákonnosti žiadny právny význam. Navyše z príslušnej prihlášky na vysokoškolské štúdium nie je zrejmé, či bola potvrdená školou a tiež, podľa jej obsahu sa malo jednať o zápis na akademický rok 2019/2020, čo je pre danú vec irelevantné. Rovnako ani výsluchy žalobkyňou označených osôb by neboli spôsobilé zvrátiť správnymi orgánmi prijaté závery a vychádzajúce v prvom rade zo skutočností, ktoré sama žalobkyňa uviedla jednak v príslušnej žiadosti o dávku v nezamestnanosti, vo vyhlásení z 09. novembra 2018, prípadne do zápisnice o vypočutí žalobkyne z 15. novembra 2018.

52. Záverom najvyšší správny súd poukazuje na to, že krajský súd v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne dal odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s prejednávanou vecou. Zároveň platí, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené

účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

53. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobkyne uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

54. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala, ich náhradu podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanej ich nepriznal z dôvodu, že nedošlo k naplneniu predpokladu plynúceho z § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP.

55. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.